

Verlag kick-off werksessie Lerende Stad

DATUM

10 oktober 2013

TIJD:

12.30-17.00

AANWEZIGEN NAMENS GEMEENTEN:

Monique Martens (Delft), Cindy Kamp (Apeldoorn), Selma Altena (Leeuwarden), Rick Pos (Groningen), Dominic Woltering (Deventer), Astrid Scholtens (Hengelo), Ad Geilvoet (Schiedam), Laurens Steerneman (Schiedam), Ypkje Grimm (Enschede), Christiaan Wieringa (Enschede), Veronique Scharenborg (Den Bosch), Brigitte Hulscher (Utrecht).

SPREKERS

Julien Spliet (stichting leerKRACHT), Gerwin Boevink (CLC Arnhem).

AANWEZIGEN VANUIT DE DSA:

Fatiha Alitou, Henk-Martijn Schuldink, Menno Smidts, Colette Gaillard en Minouche Besters.

OVERIGE AANWEZIGEN

Peter Criellaard (ROC Zadkine), Corina Kroon (Moocum)

DE WERKSESSIE

Omdat het een startsessie was, zijn de topics van de middag breed gebleven. De onderwerpen waren afgeleid van de doelstellingen van de Lerende Stad, zoals ze geformuleerd zijn in het convenant Smarter Cities:

- Aansluiting (ICT) onderwijs- arbeidsmarkt
- Kwaliteit van het Nederlands onderwijs
- Digivaardigheden van de beroepsbevolking
- Wegwerken taalachterstand en Schooluitval tegengaan.

Wat is jouw beste leerervaring?

Vragen en Projecten

Na een kennismakingsronde werd jullie gevraagd om vragen op te schrijven die we gezamenlijk kunnen gaan beantwoorden. Ook zijn er projecten doorgegeven die mooi zijn om te delen met overige gemeenten. De gestelde vragen zijn in drie categorieën onder te verdelen:

- Het betrof vragen over de Digitale Steden Agenda, haar werkwijze en de mogelijke rol die zij kan spelen bij de aanpak van de thema's van de werksessie: *In de loop van de middag werd de werkwijze van de DSA duidelijker. Actief worden enkele projecten nagejaagd, overige projecten opgezocht onder de aandacht gebracht bij geïnteresseerden, de DSA brengt partijen bijeen om samenwerking te stimuleren en zoekt uit welke onderwerpen de aandacht gebracht moeten worden.*
- Vragen over de gewenste en mogelijke rol van de gemeente om de kwaliteit van het onderwijs te beïnvloeden en verbeteren: *Tijdens de sessie werd duidelijk dat de gemeente een verbindende rol kan hebben omtrent kwaliteit onderwijs. Gemeenten moeten beter samenwerken met het onderwijs, waarvoor wederzijds vertrouwen en duidelijke rolverdeling randvoorwaarden zijn.*
- En tot slot vragen waar we allemaal graag een antwoord op hebben: hoe laat je onderwijs aansluiten op de snel veranderende arbeidsmarkt, hoe krijg je de bevolking digivaardig en hoe bestrijd je schooluitval?: *Dit zijn de kernvragen die de Lerende Stad graag samen met gemeenten, scholen en overige partijen probeert te beantwoorden.*

De aanwezigen schrijven projecten en vragen op.

KWALITEIT ONDERWIJS EN AANSLUITING ONDERWIJS-ARBEIDSMARKT

Tijdens de werksessie bleek de focus al gauw te liggen op de eerste twee thema's: de meest gestelde vragen en de genoemde projecten gingen voornamelijk over kwaliteit onderwijs en aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Ook voor de ronde tafel sessies werden georganiseerd rondom deze twee thema's.

Bij de huidige projecten van de Lerende Stad (CLC en Pilot Digitale Leermiddelen) ligt de focus al sterk op Kwaliteit Onderwijs. In discussie over hoe het Nederlands onderwijs er uit zou moeten zien, hebben de deelnemers samen een ideaalbeeld geformuleerd:

“Het Nederlands Onderwijs is al prachtig, maar hoe kan het nóg beter? Onderwijs moet leuker, leren moet leuk zijn waarbij zintuigen geprikkeld moeten worden. Fouten mogen (horen), kinderen moeten uitgedaagd worden, je mag altijd vragen stellen en een kind verdient individuele aandacht”.

Ook werd duidelijk dat goed onderwijs begint bij goede leerkrachten. Met de gepresenteerde leerKRACHT-aanpak wordt onder andere beoogd de kwaliteit van de leerkrachten aan te pakken. De presentatie is reeds gemaïld naar de deelnemers.

VERVOLG

Na deze bijeenkomst is het voor de Lerende Stad duidelijk dat de worsteling rondom onderwijs-arbeidsmarkt ligt, een vraagstuk dat we gezamenlijk hopen aan te pakken. Samen kunnen we kijken of er al mooie initiatieven zijn waar we kunnen aansluiten, of dat er wellicht een expertgroep bijeen geroepen moet worden om de aansluiting te optimaliseren. Dit betekent echter niet dat de overige doelstellingen van de Lerende Stad in de schaduw komen te staan. Digivaardighedencursussen blijven gepromoot worden en de Lerende Stad maakt deel uit een werkgroep bij het ministerie van Binnenlandse Zaken waar getracht wordt een aanpak te bedenken om de bevolking zo snel mogelijk digivaardig te krijgen. Vervolgens hopen we dat met het aanpakken van de kwaliteit van het Nederlands onderwijs, taalachterstanden ook efficiënter en effectiever worden aangepakt en wellicht schooluitval beperkt wordt door gericht onderwijs op maat te geven.

Mogelijke vervolgacties op de korte termijn voor de Lerende Stad en de G32:

- een presentatie van de stichting leerKRACHT voor scholen in geïnteresseerde gemeenten,
- Een bezoek aan CLC Arnhem,
- Een vervolgsessie specifiek over aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt.

LEESWIJZER

Het overig verslag bestaat uit informatie vergaard op de middag. Per thema wordt gepresenteerd:

- De resultaten van de ronde tafel sessies,
- Vragen die de deelnemers graag beantwoord willen hebben.
- Projecten op de vier thema's bij de aanwezige gemeenten die graag worden gedeeld.

Aan het eind is extra informatie over huidige Lerende Stad projecten te vinden.

De deelnemers zijn verdeeld over drie tafels

Conclusies uit de ronde tafel sessies werden in de "boom der kennis" opgehangen

1. Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

RONDE TAFEL SESSIE:

Centrale vraag na de sessie: Hoe faciliteer je de vraag die er NU is vanuit de werkgevers?

In discussie over Onderwijs-Arbeidsmarkt

Knelpunten:

- Arbeidsmarkt is niet transparant: landelijk overzicht waar de knelpunten specifiek zitten ontbreekt. Inzicht in probleem nodig om het op te kunnen lossen.
- Gemeenschappelijke focus ontbreekt
- meer commitment vanuit de werkgevers.
- Integraal werken ontbreekt.

Uit de ronde tafel sessie kwam naar voren dat de rol die de gemeente moet hebben om de frictie tussen onderwijs en arbeidsmarkt op te lossen niet duidelijk is. Moet de gemeente het initiatief nemen of faciliteren, coördineren of regisseren? De vraag naar arbeid is onrealistisch en het onderwijs kan niet op tegen de snel veranderende arbeidsmarkt.

Een van de groepen vond dat de werkgever centraal moet staan bij deze problematiek en commitment moet tonen. Onderwijs en overheid moeten niet meer dan een faciliterende rol hebben.

GOEDE BESTAANDE INITIATIEVEN

Er zijn al veel goede initiatieven. De focus verschilt: van studenten werven voor ICT-opleidingen, tot het helpen van het maken van de juiste studiekeuze, het aanbieden van stages en nauwere samenwerking tussen scholen en bedrijfsleven. Er ontstaan ook pop up scholen, zoals de samenwerking tussen het ROC en HBO in Aalsmeer rondom de bloemenmarkt.

Het bedrijfsleven zoekt steeds meer scholen om toelichting te geven en bieden in meerdere mate MBO stages aan.

Wellicht een platform speciaal hiervoor van bestaande initiatieven.

WAT IS NODIG?

- Gemeenschappelijke focus: plan van aanpak voor de overheid. Het probleem duidelijk definiëren en fricties op de verschillende bestuurslagen verminderen. Er moet een accountmanagement komen van werkgevers en overheid. De arbeidsmarkt moet transparanter worden gemaakt.
- Wat de gemeente wel concreet kan doen is het goede voorbeeld geven: meer stages aanbieden!

ROL DSA

Voorlopig is geconcludeerd dat een gemeenschappelijke focus ontbreekt en er al veel initiatieven zijn. De DSA kan in dit onderwerp onder meer als platform bieden om bestaande kennis te delen en mogelijke oplossingen te presenteren.

PROJECTEN GEDEELD DOOR DEELNEMERS:

- EBU programma besteedt aandacht aan het bij elkaar brengen van kennisinstellingen en bedrijfsleven.
- Sluitende aanpak voor jongeren (Dominick Woltering, Deventer)
- Project Techniekagenda Haaglanden (Peter Criellaard, ROC Zadkine).
- Rotterdam Rijnmond Ontwikkeld: Impact 3^e industriële revolutie: 3D printing. www.Printingthecity.nl (Peter Criellaard, ROC Zadkine).
- Project aansluiting O-A Apeldoorn Aansluiting MBO-HBO, Stageplekken: elke vacature vervult. Nav werkgevers (perspectief op vacature) , onderwijs verder ontwikkelen (Cindy Kamp, Apeldoorn).
- Project Prachtfiets: het maken/assembleren van een elektrische bakfiets plus toepassingsmogelijkheid bij bedrijven als leerwerktraject voor jongeren met afstand tot de arbeidsmarkt. Initiatief van scholen (PO en VSO), speciaal en zorginstellingen. (Astrid Scholtens, Hengelo)
- Project techniekagenda Haaglanden. Aansluiting/doorlopende leerlijn technieken (po)-vo-vmbo-hbo. Contactpersoon J.Westerhuis@hhs.nl (programmamanager) Info via Monique Martens Delft.

- “Red Engineers”. Een techniekheld voor basisschoolleerlingen die via een Jeugdjournaal”held”op bezoek gaan bij bedrijven en daar een opdracht krijgt. In de klas uit te voeren. Contactpersoon? (Ypkje Grimm, Enschede)
- Projectaanpak Leeuwarden aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. En programma met vier speerpunten opgesteld voor de regio Friesland. Wordt in de periode 2014-2018 uitgevoerd. (Contactpersoon voorlopig Selma Altena, Leeuwarden)
- Project Sociaal Cohesion Design. Trajecten vanuit volledige beroepskolom. TU-Delft. (Peter Criellaard).
- Ook project wijkbeheer. lsm woningstichting stadsbeheer. Opleiden wijkbeheerders. Antwoord op de behoefte binnen wijken. Transitie gebouwbeheer→ wijk.
- Scholenkeuzeproject Enschede vanaf half November.
www.enschede/scholenkeuze.nl b.verbeek@enschede.nl
- Studiekeuzegame Enschede, y.grimm@enschede.nl
- Technetkring. Samenwerking gemeenten, onderwijs en bedrijfsleven in de regio. Maassluis, Vlaardingen en Schiedam. Jacob Boven contactpersoon.
J.Boven@schiedam.nl
- Project belevingsroute. Integraal: onderwijs-bedrijfsleven. Koppeling Cultuur en Techniek. Patchinzone.nl (Peter Criellaard)
- Project GOA-publiek (Groningen). Ondernemerstrefpunt. Contactpersoon Jeroen Maas, via Rick Pos Groningen

VRAGEN OVER AANSLUITING ONDERWIJS-ARBEIDSMARKT.

- Wat kan de DSA betekenen/bieden in de (digitale) ondersteuning van een goede aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt?
- Leeuwarden is op zoek naar inspirerende voorbeelden op het gebied van O-A, met name gericht op de vraag van de werkgevers.
- Hoe pas je de snel veranderende vraag uit de markt naar juist geschoold personeel aan in het onderwijs?
- Evenwicht O-A dreigt door te slaan naar arbeid. Bijvoorbeeld werkgevers willen meer schilders binnen 1 jaar, maar de opleiding duurt 2-3 jaar. Onderwijs zou daar dan bij aan moeten sluiten maar dat is onrealistisch, hoe daarmee om te gaan? (red. Toekomstprofielen, voorspellingen)

2. Kwaliteit onderwijs

RONDE TAFEL SESSIE

Centrale geformuleerde vraag: Wat is de rol van de gemeente rondom (kwaliteit) onderwijs? Alleen onderwijs financieel ondersteunen en VVE?

Julien Spliet licht de leerKRACHT-aanpak nogmaals toe

De rol van de gemeente blijkt nog niet helemaal duidelijk, er is meer mogelijk dan de rol die momenteel genomen wordt. Er is vertrouwen nodig tussen het onderwijs en de gemeente, er moeten gelijke relaties ontstaan waarbij helderheid in rollen en verantwoordelijkheden geschept moet worden. Budgetten en verwachtingen moeten met onderwijs afgestemd worden. Daarnaast moeten we recht doen aan diversiteit. Hoe zetten we de leerling op de juiste plek?

Een kanttekening is wel: er is weinig geld, wat kan wel?

ROL VAN GEMEENTE

- podium bieden
- Lokaal/regionaal netwerk bouwen
- Kanaal zijn
- Voortgang inzichtelijk maken
- Gemeenschappelijk uitgangspunt van scholen en gemeente moet vastgesteld worden.
- Mindset van vertrouwen is nodig (tussen gemeenten en scholen?)

VRAGEN

- Stimuleren onderwijsvernieuwingen in het VO? Hoe kun je als gemeente hieraan bijdragen? Schiedam
- Welke rol speel je als gemeente bij kwaliteitsverbetering van het onderwijs.
- Voorbeeld hoe gemeente hieraan kan bijdragen. In Schiedam loopt per mei 2013 de aanpak “kwaliteitsaanpak basisonderwijs “Contactpersoon: a.geilvoet@schiedam.nl
- is er een cultuuromslag nodig in het onderwijs om digitalisering in het onderwijs in een versnelling te brengen.
- Wat kunnen wij (schoolbesturen) verwachten van gemeenten om onderwijskwaliteit te verbeteren? Doen we het samen?
- Welke rol van gemeente is gewenst/mogelijk tav excellentie/hoogbegaafdheid? Plusscholen (Delft).

3. Digivaardigheden

Rondom digivaardigheden heeft geen aparte brainstorm plaatsgevonden. Vragen die echter zijn opgeschreven zijn:

- Hoe verhoog je de digivaardigheden van de bevolking in het kader van kantelingsoperaties? (met name in een stad als Schiedam met veel achterstandswijken).
- hoe achterhaal je de digivaardigheden van de bevolking? Welke behoefte is er?

CURSUSSEN DIGIVAARDIGHEDEN

De Lerende Stad promoot verschillende cursussen die voorlopig voornamelijk via bibliotheken worden aangeboden. Het betreft:

Cursus Digisterker, omgaan met E-overheid. Meer informatie via

<http://lerendestad.digitalestedagenda.nl/cursussen-e-overheid-voor-burgers-succesvol/>

Cursus Klik en Tik. <http://lerendestad.digitalestedagenda.nl/bibliotheek-als-leercentrum-digitale-vaardigheden/>

ONDERZOEK BZK

De vragen die tijdens de werksessie zijn gesteld, zijn ook de vragen waar het ministerie van Binnenlandse Zaken zich mee bezig houdt. Onlangs is een rapport verschenen waaruit zou moeten blijken of de bevolking digivaardig genoeg is, en kan worden, om vanaf 2017 de meeste overheidszaken digitaal te kunnen afhandelen. Het rapport is te vinden via:

[Digitale-zelf-redzaamheid-van-de-burger-ondersteuning-bij-de-digitale-overheid-2017/dialogic-2013](http://digitale-zelf-redzaamheid-van-de-burger-ondersteuning-bij-de-digitale-overheid-2017/dialogic-2013)

4. Schooluitval tegengaan

(HEEFT GEEN RONDE TAFEL SESSIE OVER PLAATSGEVONDEN)

Vraag: Wat kan de DSA betekenen om schooluitval tegen te gaan?

Projecten:

- Convenant van Rijnmond en Regionalisering. Leerplicht en RMC
Contactpersoon Eelko Schippers E.schippers@schiedam.nl

5. Achterstanden wegwerken

(HEEFT GEEN RONDE TAFEL SESSIE OVER PLAATSGEVONDEN)

Subs. Leader Brede school/sociale stijging

Miranda v.d. Ven M.vd.Ven@schiedam.nl

Socializen in de pauze

6. Extra informatie huidige projecten

Tijdens de bijeenkomst zijn er twee presentaties gegeven. Over:

- Het Community Learning Centre: lees meer op <http://digitalestedagenda.nl/laat-zien/community-learning-centre>
www.clcarnhem.nl
Contactpersoon Gerwin Boevink G.boevink@clcarnhem.nl

Gerwin Boevink over de voordelen van een CLC

- Over de pilot Digitale Leermiddelen van de stichting leerKRACHT
<http://digitalestedagenda.nl/laat-zien/pilot-digitale-leermiddelen/>
Contactpersoon Julien Spliet Julien_Spliet-AMS@external.mckinsey.com

Presentatie pilot Digitale Leermiddelen